

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Kuopion keskustan ruutukaupunkialueen pyöräteiden parempi merkitseminen**Va. kaupunkisuunnittelujohtaja Ari Räsänen
Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut**

Markku Rossi ja 49 muuta valtuutettua ovat tehneet 18.11.2019 valtuustoaloitteen, jossa toivotaan Kuopion keskustan ruutukaupunkialueen pyöräteiden parempaa merkitsemistä. Aloitteessa esitetään, että kaupunki tekee erityisesti keskustan ruutukaupunkialueella nykyistä tilannetta selkiyttävän suunnitelman väylien käytöstä ja liikennemerkkeistä sekä katumerkinnöistä ja toteuttaa nykyistä paremmin pyöräilyä ja muuta turvallista liikkumista edistävät merkinnät.

Valtuustoaloitteessa tuodaan ilmi, että polkupyöräily on lisääntynyt Kuopion kaupungissa merkittävästi. Ajoneuvoliikenteen osalta liikennemäärätietoja on saatavilla osittain liikennevalojärjestelmästä. Kävelyn ja pyöräilyn osalta Kuopiossa liikennelaskentoja tehdään edelleen satunnaisina käsilaskentoina ja henkilöliikennetutkimuksen muodossa. Tämän vuoksi ajantasaista laskentatietoa jalankulun ja pyöräilyn liikennemäärästä tai sen kehityksestä ei ole käytettävissä. Ajantasainen laskentatieto vaatisi erillistä jalankulun ja pyöräilyn laskentajärjestelmää. Järjestelmästä saatavista liikennemäärätiedoista olisi valtavasti hyötyä suunnittelussa, kunnossapidon kohdentamisessa ja niitä voitaisiin hyödyntää myös viestinnässä. Silmämääräisten havaintojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että esimerkiksi pyöräilyn ympärivuotisuus on lisääntynyt.

Kuopion kaupungin strategiassa ja monissa ohjelmissa viisas liikkuminen ja vähähiilisten kulkumuotojen osuuden kasvattaminen on asetettu tavoitteeksi. Kuopio tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Liikenteen päästöillä on tavoitteeseen pääsyssä merkittävä rooli ja tämän vuoksi asukkaita tulee kannustaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käyttöön. Nämä viisaan liikkumisen muodot ovat usein myös terveyshyödyllisiä merkittäviä. Viisaalla liikkumisella ja sen edistämällä saavutamme siis useita positiivisia vaikutuksia kaupungissamme sekä yksilötasolla. Usein unohdetaan, että pyöräilyn edistämistoimet ovat eduksi myös muille kulkumuodoille. Rakentamalla erillisiä pyöräteitä ja parantamalla opastusta, myös jalankulun olosuhteet paranevat. Viisaan liikkumisen kulkutapaosuuden kasvusta hyötyy myös ajoneuvoliikenne sujuvamman liikenteen ja paremman pysäköintikapasiteetin osalta sekä kaupunkimme ilmanlaatu säilyy puhtaampana.

Kuopion ruutukaavakeskustan pyöräliikenteen järjestelyt perustuvat pääosin sekaliikenteen järjestelyihin. Tämä tarkoittaa sitä, että erillisiä pyöräteitä tai yhdistettyjä pyöräteitä ja jalkakäytäviä on melko vähän. Näin ollen pyöräilijän paikka on usein ajoradalla. Katuverkkoa täydentää Kuopiolle ominainen rännikatuverkosto, johon erityisesti pyöräily on painottunut erillisten pyöräteiden puuttuessa. Rännikaduista suurin osa on rauhoitettu

jalankululle ja pyöräilylle. Rauhoittaminen on yleensä tehty katusaneeraus-
rauksen jälkeen osoittamalla katuosuus joko yhdistetyksi kevyen liikenteen
väyläksi tai rajoittamalla ajoneuvoliikennettä poissulkien välttämätön huol-
toliikenne ja tonteille ajo. Liikennemerkkein merkintä tehdään siis yhdistet-
ty pyörätie ja jalkakäytävä - tai moottoriajoneuvolla ajo kielletty - merkeil-
lä. Ruutukaavakeskustassa jalkakäytävät ovat ajoradasta erotettu raken-
teellisesti korottamalla, jolloin ohjeistuksen mukaisesti nämä on osoitettu
jalkakäytäväliikennemerkkein vain erityistapauksissa. Yleisimmin nämä ovat
kohtia, joissa pyörätie erkanee jalkakäytävästä tai muutoin on tarve ko-
rosta, että väylä on vain jalankululle varattu jalkakäytävä. Ajoratamaa-
lauksin käytettäviä jalankulku ja polkupyöräliikenteelle tarkoitettua tien-
osaa osoittavia valkoisia tiemerkeitä käytetään suositellaan, kun pyörätie
ja jalkakäytävä ovat rinnakkain, mutta erillisiä väyliä. Kulkumuotojen erot-
telu voidaan tehdä valkoisella viivalla, rakenteellisesti esimerkiksi betoniki-
viraidalla tai tarvittaessa erilaisia pintamateriaaleja käyttämällä eri kulku-
muodoille. Näin Kuopiossa on toteutettu jalankulun ja pyöräliikenteen eril-
liset väylät Tulliportinkadulla ja Niiralankadulla. Väylät on osoitettu asian-
mukaisesti myös liikennemerkkein. Talvella haasteena on ajoratamaalauk-
sin toteutettujen jalkakäytävä- ja pyöräväylä-symbolien näkyvyys lumen
vuoksi.

Kuopion ensimmäisessä pyöräilynedistämishjelmassa on linjattu merkit-
tävimmät kehittämiskohteet pyöräliikenteen osalta. Yksi edistämishjel-
maan kirjattu jatkotyö on Kuopion pyöräväylien verkostotarkastelu, joka
on tehty vuonna 2019. Työssä määriteltiin Kuopion pyöräilyväylien päärei-
tit. Ruutukaavakeskustan osalta työssä kartoitettiin pyöräliikenteen yksi-
suuntaisia järjestelyjä. Tämä tarkoittaisi mittavia kadunvarsipysäköinti-
paikkojen poistamista, koska muutoin tilaa pyöräliikenteen yksisuuntaisille
järjestelyille ei ruutukaavakeskustan katuverkolla ole. Kuopiolaisilta aktii-
vipyöräilijöiltä yksisuuntaiset pyöräliikenteen järjestelyt eivät saaneet
suurta kannatusta. Huomioiden Kuopion rännikatuverkosto ja aktiivipyöräi-
lijöiden kannatuksen puute, verkostotarkastelussa yksisuuntaisia pyörälii-
kenteen järjestelyjä on esitetty varsin maltillisesti. Verkostotarkastelussa
esitetään yhdeksi jatkotoimenpiteeksi ruutukaavakeskustan nopeusrajoi-
tuksen alentaminen 30 km/h. Nopeusrajoituksen alentamisella parannet-
taisiin liikenneturvallisuutta ja ehkäistäisiin jalkakäytävillä pyöräilyä. Jal-
kakäytävillä pyöräily on Suomessa valitettavan yleistä ja Kuopio ei ole täs-
sä poikkeus. Nopeusrajoituksen alentamisella ajoneuvoliikenteen ja pyörä-
liikenteen nopeuseroa kavennettaisiin, jolloin pyöräilyä ajoradalla ei koet-
taisi turvattomaksi. Asiaan voidaan kiinnittää huomiota myös valvonnan ja
viestinnän keinoin. Liikenneturva viestii aktiivisesti ja monipuolisesti sään-
tötietouden osalta ja asian esille nostaminen kaupungin viestinnässä on
myös tärkeää.

Kesällä 2020 voimaan tulee uusi tieliikennelaki. Laki pitää sisällään uudet
pyöräilyn opastusmerkit. Kuopion pyöräilyn edistämishjelmassa ja pyöräi-
lyväylien verkostotarkastelussa on kirjattu jatkotoimenpiteiksi opastuksen
parantaminen. Kuopion kaupunki on yhteistyössä Siilinjärven kunnan ja
Pohjois-Savon Ely-keskuksen kanssa laatinut Pyöräilyväylien opastuksen
yleissuunnitelman Kuopion ja Siilinjärven alueella. Parantamalla opastusta
voidaan osin myös ehkäistä jalkakäytävillä pyöräilyä, koska pyöräilijä löy-
tää opastuksen avulla helpommin haluamalleen reitille ja näin ollen voi
välttää mm. jalkakäytävällä pyöräilyä. Yleissuunnitelman pohjalta ollaan
käynnistämässä yksityiskohtaista suunnittelua huomioiden kesällä 2020
voimaan tuleva tieliikennelaki ja uudet pyöräilyn opastusmerkit. Muita pyö-
räilyohjelmaan kirjattuja tulevien vuosien kehittämistoimia on muun mu-
assa pyörä- ja jalankululiikenteen laskentajärjestelmän hankkiminen,

pyöräpysäköinnin, pyöräilyväylien talvihoidon ja pyöräilymatkailun kehittäminen. Pyöräilyn edistämishojelman keskeinen tavoite on Kuopion kaupungin strategian mukaisesti kasvattaa pyöräilyn kulkutapaosuutta ja se vaatii nykyisten olosuhteiden parantamista edellä mainituilla kehittämistoimilla.

Vaikutusten arviointi

Kuopion kaupungin strategiassa on kirjattu tavoitteita aktiivisemmän arjen ja hyvinvoivan Kuopion puolesta. Pyöräilyolosuhteita parantamalla luodaan edellytyksiä strategian ja eri ohjelmien mm. resurssiviisausohjelman ja pyöräilyn edistämishojelman tavoitteiden toteutumiselle, jalankulun ja pyöräilyn kulkumuodon kasvulle ja turvalliselle liikenneympäristölle. Pyöräliikenteen olosuhteita parantamalla usein parannetaan myös muiden kulkumuotojen olosuhteita. Myös vaikutukset ihmisiin on positiiviset. Kävelyllä ja pyöräilyllä on lukuisia positiivisia terveysvaikutuksia.

Esitys

Esitän, että kaupunkirakennelautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle yllä olevan vastauksen Kuopion keskustan ruutukaupunkialueen pyöräteiden paremmasta merkitsemisestä liittyvään valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Hanna Väättäinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5318

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy va. kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

